

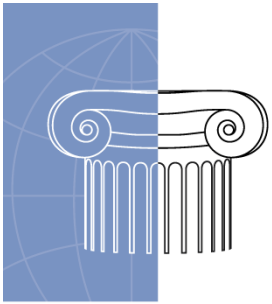
Gospodarska
zbornica
Slovenije

**STALNA
ARBITRAŽA**
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

Avtonomija strank kot dejavnik poslovne odločitve za arbitražo

Marko Djinović
generalni sekretar Stalne arbitraže pri GZS

Konferenca slovenske arbitraže, 5. november 2012

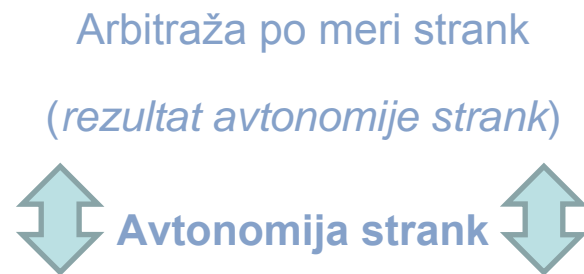

STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

AVTONOMIJA STRANK DEJAVNIK POSLOVNE ODLOČITVE ZA ARBITRAŽO

Kako “avtonomija strank” vpliva na odločitev poslovnih subjektov o tem, da za reševanje svojih sporov sporazumno izberejo arbitražo kot obliko zasebnega in poslovnega pristopa k reševanja sporov?

Poslovna odločitev za arbitražo – arbitražna klavzula/kompromis
(*rezultat avtonomije strank*)

STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

AVTONOMIJA STRANK DEJAVNIK POSLOVNE ODLOČITVE ZA ARBITRAŽO

1. Zakaj je arbitraža poslovni model reševanja sporov?
2. Kako vpliva avtonomija strank na odločitev za arbitražo?
3. Zakaj je odločitev za arbitražo poslovna odločitev?

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

AVTONOMIJA STRANK ZAKAJ JE ARBITRAŽA POSLOVNI MODEL REŠEVANJA SPOROV? #1

- **Značilnosti modernih gospodarskih poslov**
 - Dinamičnost, digitalizacija, sektorska specializacija, visoki vložki, zaupnost, *mednarodni element...
 - agencija/distribucija, prodaja, franšizing, gradbeništvo, skupna vlaganja, finančni posli, IKT, koncesije, JZP...
- **Kaj pričakujejo poslovni subjekti od arbitraže?**
 - Spori so stalna spremljevalka (DEL) posla
 - Primarni interes: izogibanje nastanka sporov
 - pričakovanja poslovne prakse, ko gre za arbitražno reševanje sporov so identična njihovim pričakovanjem v poslu: **čim večja učinkovitost, ob čim nižjih stroških.**

STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

AVTONOMIJA STRANK

ZAKAJ JE ARBITRAŽA POSLOVNI MODEL REŠEVANJA SPOROV? #2

- **Kdo je v fokusu arbitraže?**
 - STRANKE (arbitraža je namenjena poslovnim subjektom)
 - koncept arbitraže kot »zasebnega« načina reševanja sporov je zgrajen okoli možnosti strank, da sporazumno oblikujeta postopek
 - Ekonomski vidik: možnost učinkovitega obvladovanja časa in stroškov postopka (time & cost management)

STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

AVTONOMIJA STRANK ZAKAJ JE ARBITRAŽA POSLOVNI MODEL REŠEVANJA SPOROV? #3

1. Arbitraža je poslovni model reševanja sporov saj strankam omogoča učinkovito obvladovanja časa in stroškov postopka kot dveh bistvenih komponent gospodarskega spora (time & cost management).

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

AVTONOMIJA STRANK KAKO VPLIVA AVTONOMIJA STRANK NA ODLOČITEV ZA ARBITRAŽO? #1

- **Dogovor o arbitraži kot izraz avtonomije strank**
 - Arbitražna klavzula v pogodbi
 - Samostojni arbitražni sporazum (kompromis)
- **Svoboda strank pri izbiri arbitrov**
 - Število arbitrov
 - Kvalifikacije, specializacije, državljanstvo...
- **Oblikovanje arbitražnega postopka**
 - sedež arbitraže, uporaba materialnega prava, jezik, komunikacija/vročanje (smer, obličnost), število vlog, roki, zaslišanje prič, ustne obravnave ...
- **Vloga odvetnikov pri “max izkoristku avtonomije”**

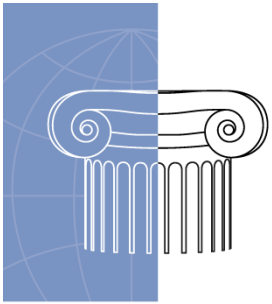
STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

AVTONOMIJA STRANK

KAKO VPLIVA AVTONOMIJA STRANK NA ODLOČITEV ZA ARBITRAŽO? #2

2. Možnost strank, da same oblikujejo arbitražni postopek »po meri« je ena od odločilnih prednosti arbitraže pred državnimi sodišči, ki stranke motivira za odločitev za arbitražo. Stranke lahko same določajo potek postopka in menedžirajo čas in stroške postopka.

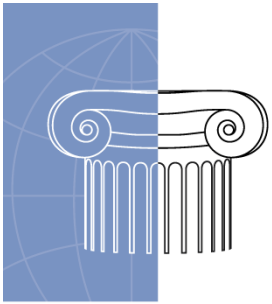
STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

AVTONOMIJA STRANK ZAKAJ JE ODLOČITEV ZA ARBITRAŽO POSLOVNA ODLOČITEV?

#1

- **Arbitraža kot del strategije reševanja poslovnih sporov**
 - ali ima poslovni subjekt (jasno) strategijo reševanja poslovnih sporov?
 - Kvalitetno upravljanje s spori je eden od elementov poslovne odličnosti in del dolgoročne poslovne strategije podjetja
 - Dobro dodelan in učinkovit mehanizem za reševanje sporov ima močan preventivski učinek
 - **Posebna pozornost že v fazi sklepanja poslov!**

STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

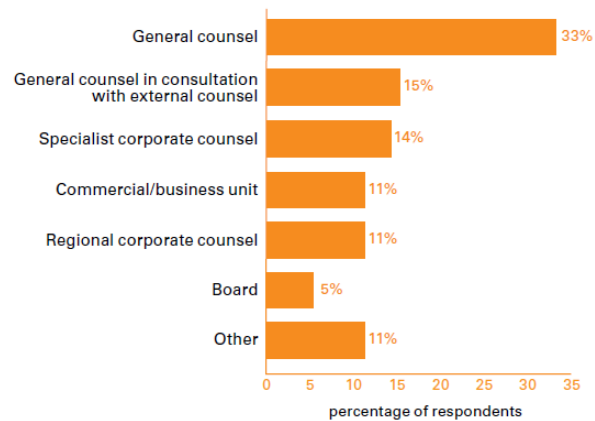
tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

AVTONOMIJA STRANK ZAKAJ JE ODLOČITEV ZA ARBITRAŽO POSLOVNA ODLOČITEV?

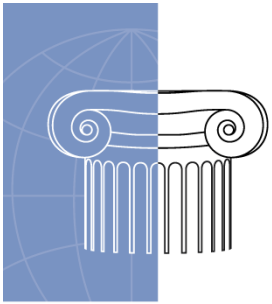
#2

- **Kdo sprejema odločitve za arbitražo v praksi?**
 - pravni svetovalci v podjetjih, zunanji pravni svetovalci oziroma zastopniki (predvsem odvetniki), prvi v sodelovanju z drugimi, in tudi poslovodstvo.

Chart 7: Who makes the ultimate decision about arbitration clauses?

Vir: 2010 International Arbitration Survey: Choices in International Arbitration, Queen Mary, University of London, School of International Arbitration, London 2010.

STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

AVTONOMIJA STRANK ZAKAJ JE ODLOČITEV ZA ARBITRAŽO POSLOVNA ODLOČITEV?

#3

- Arbitraža kot primarna poslovna odločitev
 - odločitev strank za arbitražo je primarno vodena s poslovno (ne pravno) logiko
 - Dejavniki odločitve so ekonomski (koliko me bo stalo, kje ima partner premoženje), pravni (kje bo sedež arbitraže, katero pravo se bo uporabilo), psihološki/taktični (ali bom napadal, se bom zgolj branil) ...
 - V danih razmerah v Sloveniji arbitraža za vse več poslovnih subjektov postaja primarna poslovna odločitev

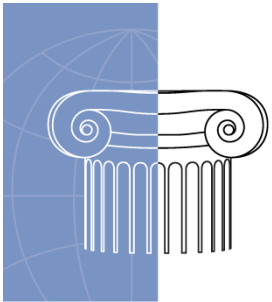
STALNA
ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

AVTONOMIJA STRANK ZAKAJ JE ODLOČITEV ZA ARBITRAŽO POSLOVNA ODLOČITEV?

#4

3. Odločitev za arbitražo je poslovna odločitev, ker arbitražno reševanje sporov upošteva vse bistvene zakonitosti posla, zlasti potrebo po hitrosti, učinkovitosti, fleksibilnosti, nevtralnosti, transparentnosti, zaupnosti ipd.

**STALNA
ARBITRAŽA**
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

tradicija
bogastvo izkušenj
ugled

Hvala za pozornost!

VZORČNA ARBITRAŽNA KLAVZULA

Vsako nesoglasje, spor ali zahtevek, ki izvira iz te pogodbe ali je z njo v zvezi ali izvira iz njene kršitve, prenehanja ali neveljavnosti, bo dokončno rešil senat treh arbitrov ali arbiter posameznik, imenovan na podlagi Pravilnika o arbitražnem postopku pred Stalno arbitražo pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Priporočeni dodatek:

- A. Glede vsebine spora se bo uporabilo _____ pravo.
- B. V arbitražnem postopku se bo uporabil _____ jezik.
- C. Arbitražni senat bo sestavljen iz _____*.
- D. Pooblaščenec za imenovanje je _____.

* (arbiter posameznik ali arbitražni senat)

KLAVZULA O POSREDOVANJU

Vsako nesoglasje, spor ali zahtevek, ki izvira iz te pogodbe ali je z njo v zvezi ali izvira iz njene kršitve, prenehanja ali neveljavnosti, se bo reševal s posredovanjem v skladu z določbami Pravilnika o posredovalnem postopku pred Stalno arbitražo pri GZS.

Dodatek, ki omogoča časovno omejitev postopka:

Če spor ne bo rešen v skladu s pravili posredovanja v roku 30 dni od začetka vložitve predloga za posredovanje ali drugega roka, ki ga bosta stranki naknadno pisno dogovorili, se šteje, da posredovalni postopek ni uspel in stranki nimata nobenih obveznosti za nadaljevanje tega postopka.

STALNA ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI ZBORNICI SLOVENIJE

Sekretariat

Dimičeva ulica 13, 1504 Ljubljana

tel.: 015898180

fax: 015898100

email: arbitraza.lj@gzs.si

www.sloarbitration.eu

